

midten

På gjengroddde stier

1968

På en forblåst øy utenfor Tromsø går Jan Bojer Vindheim i høyt gress. Hippien er tilbake på drømmeøya.

■ – Nei, er det ikke han Jan Bojer? Er du tilbake på gjengroddde stier? sier Guri Hansen.

Hun står lent over gjerdet på andre siden av veien for det gamle kollektiv-huset. Jan Bojer Vindheim kom til Karlsøy og startet kollektiv i 1972. Kollektivene var et opprør mot de vanlige livsstilene i samfunnet. Her skulle ingen eie verken eiendeler eller hverandre.

I år er det 40 år siden 1968-opprøret i Paris. Gruppen var inspirert av det, og av antikrigs-bevegelsen i USA. De var mot det etablerte, «ordentlige» samfunnet. De levde et fritt liv, uten forpliktelser og strenge regler. De var mot krig og for fri sex. Denne motkulturen spredte seg til hippier over hele verden.

– Vi skrev litt. Trykket og

stiftet bladet Vannbæreren. Så gikk vi ut på åkeren og heiv høy på hesjer, forteller Vindheim.

Arbeidet med Vannbæreren holdt beboerne i kollektivet sammen. Det ga livet på Karlsøy mening. Bladet ble sendt sørover til hippiene i Slottsparken i Oslo. Vannbæreren var en av de viktigste stemmene for motkulturen i Norge.

Folk som bodde på Karlsøy, så rart på de nye innflytterne. – Ja, det var en merkelig ny verden som kom til øya, husker Arne Pedersen.

Han er 50 år, født og oppvokst på Karlsøy. Han var 14 år da en gjeng annerledes tenkende kom over fjorden. De hadde bestemt seg for å danne et lykkelig samfunn og leve og bo sammen i kollektiver. – Det er klart det forandret meg. Politisk, men også personlig.

Karlsøy var et tradisjonelt fiskersamfunn før hippiene kom til øya. Det var klare regler for hva som var lov og ikke lov. Tilflytterne forandret alt, sier Pedersen.

Pedersen er nå én av de 25 som bor fast på Karlsøy. Han jobber som fisker og postbud. Vidar Hansen besøker søsteren sin som bor på øya. Han tror Karlsøy ville vært fraflyttet uten de nye øyboerne.

– De begynte med geiter og måtte ha vei og fergeleie. Det gjorde det enklere å bo her, sier Hansen.

Nå bor Jan Bojer Vindheim i Trondheim og jobber som avisbud. Han sitter også i bystyret for Miljøpartiet De Grønne.

«Kjernefamilien er en sosial sjukdom. Et fengsel for følsomheten vår», skrev Vindheim i et dikt i Vannbæreren i 1977. Nå har han bodd med samme kvinne i 30 år. Sammen har de både barn og barnebarn.

– Er kjernefamilien likevel lykken?

– Å leve som par har flere sider. Det er naturlig å holde sammen når en har felles barn, sier han.

Vindheim mener den nye ekteskapsloven gir rom for

samliv som var helt utenkelig på 1970-tallet. Da kunne ikke en mann trille en barnevogn uten at han ble sett rart på.

– Med Vannbæreren tror jeg vi bidro til å endre synet på seksualitet og kjønnsroller i Norge, sier Jan Bojer Vindheim.

Hippie-livet på Karlsøy varte i fire år. Så reiste de fleste sørover igjen. Økologisk landbruk på en kald øy i nord var ikke lett. Hippiene sto igjen med ubetalte regninger og samlivsbrudd.

Vindheim står på den gamle tomte på Karlsøy. Nå er huset de bodde i, brent ned. Han trekker inn den friske sjølufta og ser ut over havet. En hippie er tilbake i drømmeland.

Erlend Berge
erlend@klartale.no

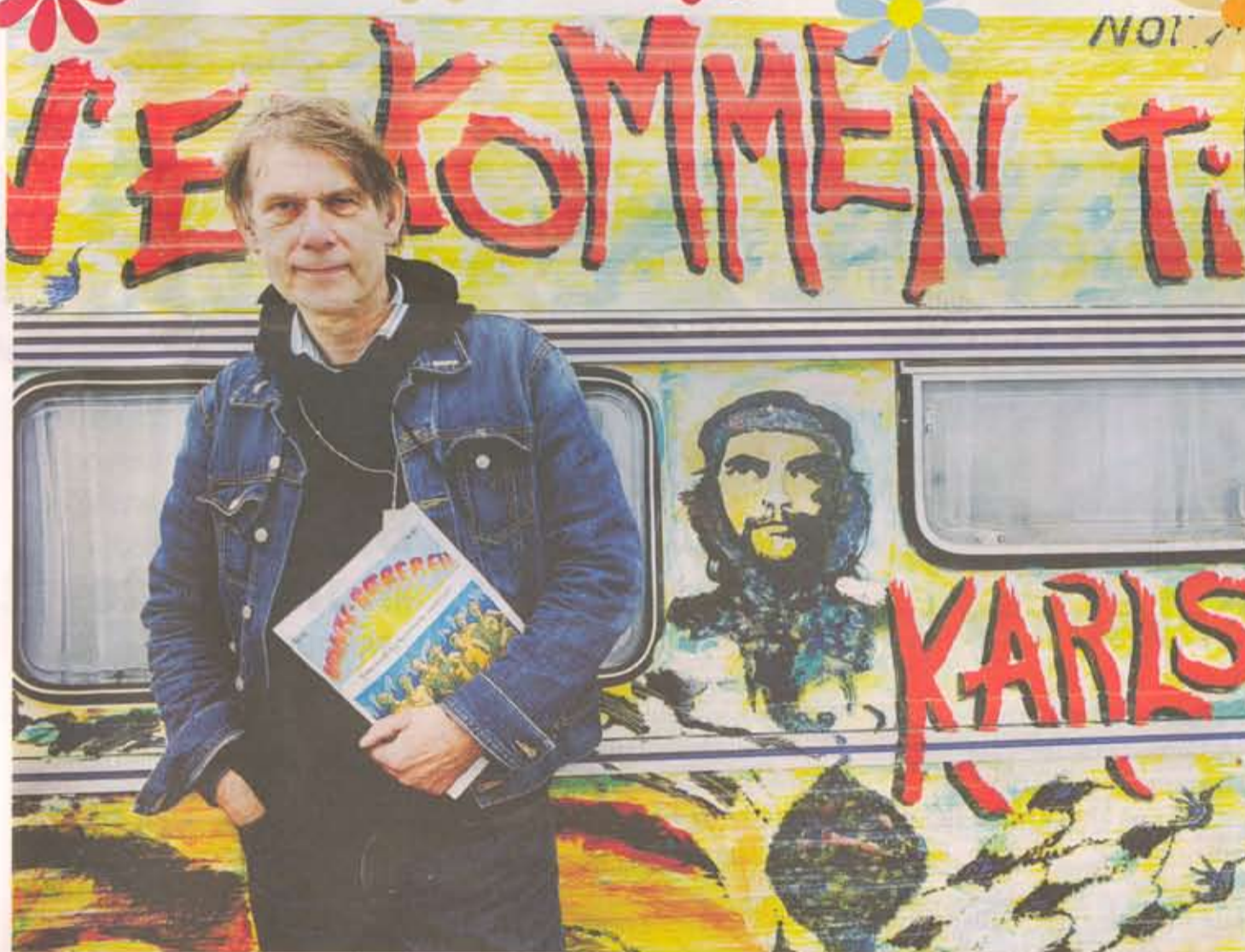
«Vi skrev litt. Trykket og stiftet bladet Vannbæreren. Så gikk vi ut på åkeren og heiv høy på hesjer»

Jan Bojer Vindheim

Alle foto: Erlend Berge

SMÅTT: På 1970-tallet flyttet mange hippier til Karlsøy. Nå bor 25 mennesker fast på øya.

UKENS OPPGAVE
www.klartale.no

«Med Vannbæreren tror jeg vi bidro til å endre synet på seksualitet og kjønnsroller i Norge»

Jan Bojer Vindheim

HUSKER: Jan Bojer Vindheim er lagde bladet Vannbæreren. Det ble viktig for framveksten av motkulturen i Norge.

FASTBOENDE: Guri og Vidar Hansen vokst opp på Karlsøy. Mye forandret seg da Jan Bojer Vindheim og de andre hippiene kom til øya.

KORT OG KLART: HIPPIE-TIDEN

- Jan Bojer Vindheim kom til Karlsøy og startet kollektiv i 1972.
- I år er det 40 år siden 1968-opprøret i Paris. Gruppen var inspirert av det. Kollektivene var et opprør mot de vanlige livs-stilene i samfunnet. Her skulle ingen eie verken ting eller hverandre.
- Hippie-livet på Karlsøy varte i fire år. Det var ikke lett å drive landbruk på en kald øy i nord.